



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



(B. 11)
Lit.
Sv.
Dram.

JUDITH OCH HOLOFERNES.

HISTORISKT SKÅDESPEL I 4 AKTER OCH 8 TABLÅER

MED SÅNG OCH MELODRAM

AF

AUG. TAVASTSTJERNA,

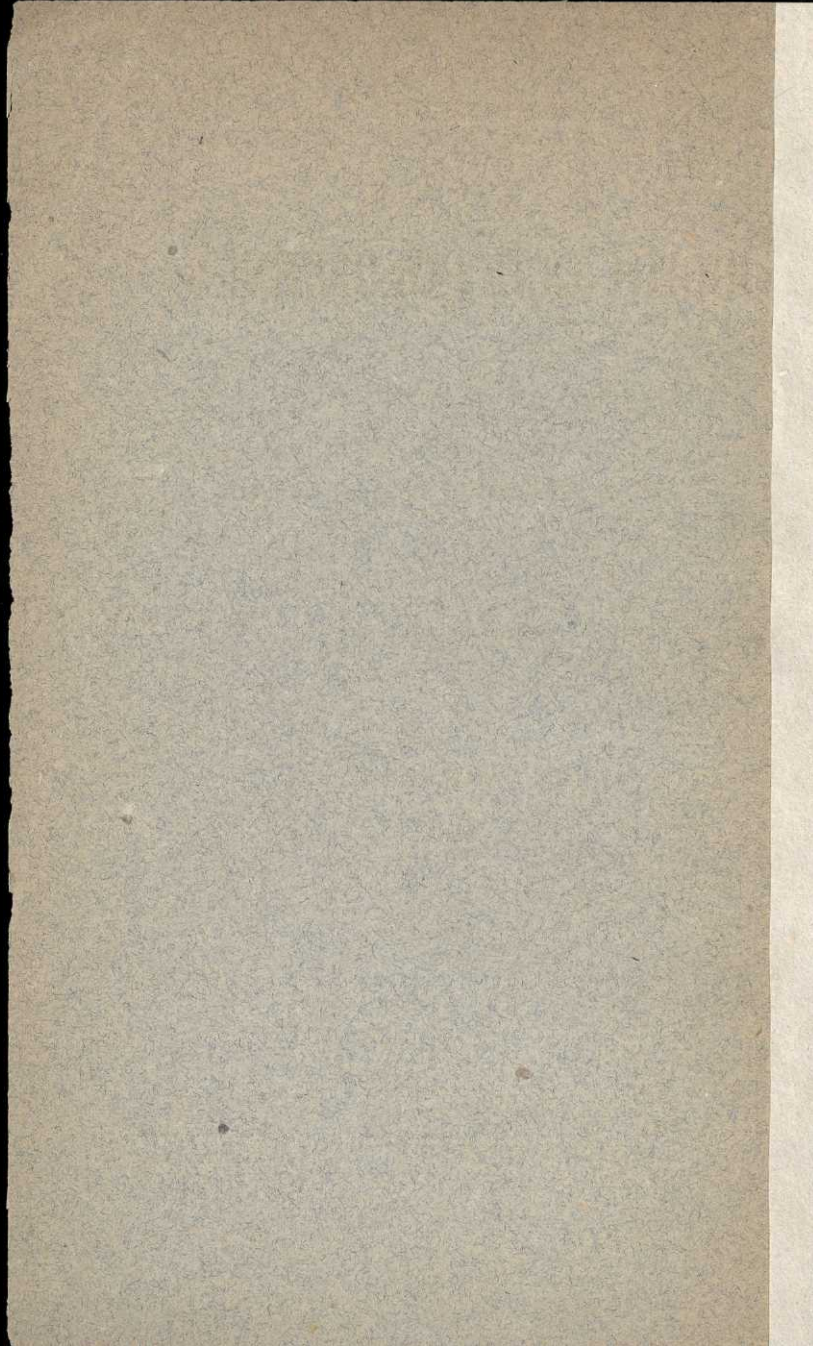


HELSINGFORS, 1880.

G. W. EDLUNDS FÖRLAG.

Pris: 1 Fmk. 25 $\frac{1}{2}$.





JUDITH OCH HOLOFERNES.

HISTORISKT SKÅDESPEL I 4 AKTER OCH 8 TABLÅER

MED SÅNG OCH MELODRAM

AF

AUG. TAVASTSTJERNA.

— 1880 —

HELSINGFORS, 1880.

G. W. EDLUNDS FÖRLAG.

HELSINGFORS,

J. C. FRENCKELL & SON, 1880.

Personerna:

Holofernes, konung Nebucadnezars fältherre.

Judith, judinna, ung enka.

Abra, Judiths tjänarinna.

Osias, öfversteprest i Jerusalem.

Bagoa, Holofernes' kammartjenare, f. d. furste af Ragau.

Achior, Ammoniternas öfverste.

Ahalibama, hans dotter, Holofernes' slafvinna.

Saphan, en krigare hos Holofernes.

En hednisk offerprest.

Tvenne judiska skyttar.

En judisk qvinna.

Hedniska krigare, judiska borgare och judinnor.

Scenen försiggår i Bethulia samt i lägret utanför staden.

FÖRSTA AKTEN.

Första Tablan.

Holofernes' läger. I fonden en förgyld afgudabild, föreställande Nebucadnezar. Krigare omringa bilden, för hvilken de under sång knäböja. En offerhård, framför hvilken synes en hednisk prest. Ahalibama, fastbunden vid ett träd, bestämd till offer. På afstånd synes Bethulia.

Första scen.

Bagoa, Saphan, en hednisk offerprest, krigare, Ahalibama.

Chör af krigare.

Nebucadnezar,
Du stolte furste,
Du kungars konung,
Du hjeltars hjelte,
Hör oss!

Andra scen (melodram).

Holofernes inkommer. Sången tystnar. Presten lemnar offerhården och följer Holofernes fram på scenen. Bagoa och Saphan äfvenså.

Presten.

På din befallning, höge Holofernes,
I dag vi offra åt Nebucadnezar
Den skönsta qvinnan af Ammoniens döttrar.

Holofernes.

Så är Nebucadnezars höga vilja.
Förbrännas skola alla andra gudar.

Presten (sång).

Förbränd är Baal, förbränd är Moloch,
Och guldets flöt från deras gyllne kronor
I klara vågor ned i Jordans böljor.

Chör.

Förbränd är Baal, förbränd är Baal!

Holofernes (melodram).

Det första offret för Nebucadnezar
Jag sjelf vill döda. Gif mig offerknifven?

Ahalibama (sång).

O ve mig arma, — skall jag då dö den fasan-
fulla döden.

Chör.

Till offerhärden!

Presten.

Till offerhärden!

Ahalibama.

Farväl du jord.

Under sången betraktar Holofernes Ahalibama med hänförelse.

Holofernes (afsides).

Ha, hon är skön! — för skön för offerhärden; —
 Förbrännas må hon hellre af den glöd,
 Som lågar i mitt bröst. Nebucadnezar!
 Hon offras ej åt dig. — Hon tillhör mig! (Högt.)
 Tag knifven, prest; — den qvinnan slagtas ej!
 Hon är för ung, — för ung för nya gudar...
 För Moloch och den gamle skurken Baal
 Var barnablod en värdig offerlåga;
 Men för Nebucadnezar duger blott
 Det blod, som gjuts ur tappra krigarhertan.
 Befrien henne! Hon är min slafvinna;
 Gån! — Böjen er i stoftet, usle slafvar,
 Och vågen ej att edra blickar höja
 Till eder herrskarinna! — Gån!

Ahalibama. (Sedan hon blifvit lösbunden, framträder befriad på scenen. Krigarne försvinna, — endast Bagoa kvarstannar i fonden. Holofernes betraktar Ahalibama på afstånd.)

Tredje scen.

Holofernes, Ahalibama, Bagoa i fonden.

Ahalibama.

Recit. och Aria.

Ha, jag är fri, — jag får då lefva, är det en
 dröm, jag får då lefva, är jag ej död ännu, nej, nej,
 nej, jag andas åter.

Rysligt det är att se, när bödeln sänker
 I offrets bröst sitt skarpa svärd,

Rysligt det är att se, hur stålet blänker,
Att dödad bli på offerhård.

Rysligt det är!

Hemsk och förfärlig nalkas dödsminuten,

Då mörkrets gud sitt offer tar;

Kinden är blek och ögats låga bruten.

Af lifvets eld är askan kvar.

Rysligt det är!

Ha, der kommer döden åter,

Ve mig, ve mig, Ahalibama är ej mer!

Under slutet af sängen närmar sig Holofernes obemärkt Ahalibama
och lägger sin hand på hennes skuldra.

Holofernes.

Ditt namn?

Ahalibama (med stolthet).

Ahalibama!

Holofernes.

Din blick är stolt. Godt. Jag är van att möta
Pilspetsar ur två fyllda koger. Fortfar!

Ahalibama.

Jag är en furstedotter!

Holofernes.

Och hvad mer?

Jag är din herre.

Ahalibama.

Höge Holofernes,

Jag beder dig vid våra gudars aska:
 Var mild, och döda ej för andra gången
 Det värdelösa lif du återgaf!
 Är jag ditt offer, led mig då till bålet,
 Men jag vill icke bära ditt förakt;
 Jag är ej sämre, jag, än du.

Holofernes.

Förmätna!

Hvad vet du om den eld, som bor i mig?
 Betrakta mig! — Jag är den Holofernes,
 Som badar hvarje dag i blod och vällust
 Och som ej aktar någonting på jorden,
 Ej engång qvinnotårar.

Ahalibama.

Gråter jag?

Så torr är ingen sand i Ammons öknar,
 Som mina ögonlock.

Holofernes.

Ahalibama!

Din stolthet räddat dig. — Jag svär vid Baal
 Att aldrig kyssa dina sköna lockar,
 Förr än du sjelfmant sagt mig: Holofernes,
 Jag älskar dig!! — Hit Bagoa!

Bagoa.

Min herre!

Hvad har du att befälla?

Holofernes.

Min slafvinna

Jag lemnar i din vård. Gif henne allt
 Hvad hon begär. Det bästa tält i lägret
 Du pryda skall som för en konungs dotter
 Och gifva henne. Gå! Låt Saphan komma!

(Bagoa går med Ahalibama.)

Fjerde scen.

Holofernes (ensam).

Holofernes.

Att krossa folk, att ödelägga länder,
 Att vada genom strömmar utaf blod,
 Att se beständigt slafvar vid sin fot,
 Det är dock intet! Men att tämja hat
 Och vända det till kärlek, — det är något!
 Mig älskar ingen på den vida jorden:
 Det var min största njutning härintills,
 Men det blir tröttsamt. Evigt enahanda
 Förlamar tidens flygt och själens nerf.
 Att vara älskad, det är piltars nöje,
 Att vara fruktad, det är männers lust;
 Men ombyte förnöjer Saphan!

(Saphan inkommer med Bagoa.)

Femte scen.

Holofernes, Saphan, Bagoa.

Saphan.

Här är din slaf! — Hvad har du att befalla?

Holofernes.

Hvad nytt i dag ifrån Bethuliens berg?
 Man trotsar mig?

Saphan.

Så är det, höge herre!

Man öfverallt befästar bergens höjder
 Och reder sig till motstånd. Nya murar
 Uppstå som vålnader i nattens mörker.
 Bethulia tages icke lätt.

Holofernes.

Välan,

Än hafva våra pilar skärpa nog.
 De trotsa mig. De trotsa Holofernes!
 De dårarne! — De vilja trotsa hafvet
 Med vallar utaf vass. Jag icke glömt,
 Hur dessa judar djerfdes hålla fångne
 Nebucadnezars sändebud hos sig
 I trenne dygn. — Och ville de försona
 Hvert dygn med trettitusen offers blod,
 Det vor' för litet! — Samla mina härar!
 I morgon blir Bethulias sista dag.
 Gör allt i ordning. Innan solen sänker
 Sitt sista skimmer uti vesterhafvet,
 Fins en stad mindre uti detta land.
 Låt kalla Achior. Han skall säga mig,
 Hvad för ett folk det är, som bor på bergen.

(Saphan går.)

Sjette scen.

Holofernes, Bagoa.

Bagoa (närmande sig Holofernes).

Tillåt din slaf, o store Holofernes,
Att i sin enfald gifva dig ett råd!

Holofernes.

Din herre, Bagoa, begär ej råd;
Han rådgör med sig sjelf och ej med andra.
Dock låt mig höra!

Bagoa.

Herre, må din skugga
Förlängas öfver hela jordens rymd.
Förr än du sänder dina tappra härar
I dödlig kamp och till en oviss seger
Mot dessa usla myrors lilla stack,
Så låt dem hellre törsta och förtvina.
Vi spärra vattenledningen till staden.
Då får man se, hur länge fogeln flaxar
Uti sitt bo på torra hälleberget.

Holofernes.

Den väntan blir för lång.

Bagoa.

Blott tretio dagar.

På mindre tid förtorka deras strupar
Som ökensand.

Holofernes.

Med hvad vill Bagoa
Sin herres tid i tretio dar fördrifva?

Bagoa.

Med vin och kärlek! — Har ej Holofernes
I dag en ny och tjusande slafvinna,
De Ammoniters sköna furstedotter?
Och har ej Bagoa den gyllne bägar'n
Med ljufva drycken, som ditt sinne gläder?

Holofernes.

Ja, du har rätt! Ditt gamla vin är godt.
Ahalibama är uti mitt våld;
Jag dödar henne, om så lyster mig,
Men hon skall älska mig. Det är min vilja.

Bagoa.

Slafvinnor älska? Herre, du är munter.
Men om du så befaller, hvarför icke?
Hon måste lyda. Qvinnor finnas nog.
Befall! — och Bagoa bland Juda döttrar
Uppsöker snart åt dig en annan perla
Af större glans.

Holofernes.

Behåll ditt köpta kram!
Ahalibama skall af egen vilja
Min egen vilja underdånig bli.
Förstår du, slaf, att blott en sådan qvinna
Är värd att offras gudarne och mig!

Sjunde scen.

Achior, Saphan, de förre.

Saphan.

De Ammoniters öfverste!

Holofernes.

Han komme.

Achior.

Du kallat mig?

Holofernes.

Ja, jag har kallat dig.

Achior.

Att återgifva mig min arma dotter,
Mitt enda barn?

Holofernes.

Var lugn. Hon tillhör mig,
Jag räddat hennes lif från offerhärden,
Ej något ondt skall henne vederfaras.

Achior.

Tag, höge herre, alla mina skatter,
Jag äger guld och gömda ädelstenar,
Men gif min dotter åter.

Holofernes.

Spar ditt guld!

Och tacka dina gudar att du än
Din tunga har att gäcka Holofernes!

Achior.

Jag äger intet mer! — Du tog min fröjd,
 Mitt hopp, min glädje, — min Ahalibama.
 Hon var min enda rikdom. Jag förbannar
 De falske gudar, som dig makten skänkt
 Att allt förstöra. Jag förbannar dem,
 Ty de förtrampa sina egna lagar.

Holofernes.

Och om jag hängde dig i första träd?
 Hvad? Hädar du vår gud? Gå, böj ditt knä
 För bilden der! — Han är den ende guden.

(Saphan för Achior till Nebucadnezars bild, för hvilken
 den förre böjer knä, medan Achior står upprätt.)

Du böjer ej ditt knä? Nåväl, låt vara!
 Törhända jag förlåter dig, om du
 Vill köpa lifvet med att tala sanning. (Listigt.)
 Jag kallat dig, att du må säga mig
 Hvad folk det är, som krälar der på bergen.
 Så säg mig, hvad du vet om Israel.

Achior.

Hvad folk det är? Du herre frågar det:
 Så vill jag säga dig hvad folk det är,
 Och må du döma mig, när du mig hört.
 Det är ett folk, som trotsar dina gudar
 Af sten och marmor, och föraktar dem.
 Det folket tror uppå en enda gud,
 Som skapat himmelen och skapat jorden,
 Som fört det genom öknens heta sand

Till Canaans land, — till stranden af Jordan.
 Han skyddat dem mot hedningarnas våld,
 Och gör det än, om de blott icke syndat.
 Ej något strå på deras hjessa skall
 Af dig beröras, om ej denne gud
 Det vill; — ty han är maktens gud.

(Pekar på Nebucadnezars bild.)

Se der din gud, som sjelf du format har
 Af sten, af guld, af tråd och af juveler!
 Men det är Israels gud, som skapat stenen,
 Som gaf dig guldet, — som dig visat vägen
 I dolda djup till perlan och juvelen.
 Allt är ju hans! Ja, hör mig Holofernes;
 Din arm är stark, — din makt är obegränsad,
 Du äger mer än någon hittills ägt.
 Men all din makt och rikdom är ett stoft
 Inför den mäktige, som bor i höjden.
 Ditt stål förrostar, dina pilar murkna,
 Och bäfva skola både jord och himmel
 Engång för Israels gud!

Holofernes.

Är det ditt svar?

Eländige! — Uti ditt vanvett har du
 Ditt usla lif förspillt. Du är den förste,
 Som vågat tala så till Holofernes.
 Jag svär vid himlens sol, och alla gudar,
 Att jag dig slagta skall på offerhården,
 Som jag vill resa upp för Israels folk. —
 Ha, bleka judar på Bethuliens höjder,

I hafven i Jerusalem ett tempel,
 I bedjen till en gud, som dold bland molnen
 I aldrig sett och aldrig skolen se.

Jag trotsar honom, som jag trotsar er.

Och jag vill hämnas. Dessa hundars blod
 Skall strömma öfver Molochs offerflamma.

(Till Saphan.)

För honom genast till Bethulias murar;
 Bind honom der vid första, närmsta träd.

Låt juden taga honom.

(Till Achior.)

Der vill jag

Förgöra dig med hela judesvärmen

I deras kupa.

(Achior föres bort af Saphan.)

Åttonde scen.

Holofernes, Bagoa.

Holofernes.

Nu jag följer

Ditt råd. Bevaka brunnarna vid staden!

Förstör all vattenledning. Ej en droppe

Af källans helsodryck skall mera svalka

Det törstande Bethulia. Slaf, se till,

Att ej Ahalibama flyr från lägret!

Du med ditt hufvud svarar mig för henne.

Märk väl: ditt hufvud. (Går.)

Nionde scen.

Bagoa (ensam).

Stolte Holofernes,

Jag är din slaf, — förtrampa mig i stoft,

Förakta skorpionen, tryck din fot
 På krypets hjessa, du! Men akta dig,
 Han har en gadd, han kunde stinga dig
 Den uslingen, som krälar der i mullen;
 Hans lynne är att döda när han kryper.
 Du följde dock mitt råd; — jag vunnit tid,
 Jag vill betänka mig. Kryp ännu mask
 Och låt din herre frossa uti kärlek;
 Hans älskarinna vill jag troget vårda —
 För hvem? För hvad? Det vet jag ej ännu.
 Hon är mitt vapen, är det gröna blad,
 Som ger sitt gift åt skorpionens gadd.
 Vid hennes åsyn minnes jag min maka, ...
 Ja, hon var lika skön. Det tycks mig stundom,
 Som vore anletsdragen ock desamma,
 Som hörde jag den silfverklara rösten.
 Då tycks mig min förflutna glädje nära.
 Hvar är min maka, Holofernes? — Ha,
 Det vet blott bödelns svärd och Euphrats djup.
 Hvar är mitt barn? -- Den usle slafven frågar. —
 Han vågar tänka, minnas och förtvifla.
 Han vågar ropa på de döde. Ja,
 Du segrare vid Ragau, jag mins,
 Hur jorden var betäckt af blod och lik;
 Du segrade dock ej med egna krafter,
 De fega folken ifrån Euphrats stränder,
 Från Tigris och Hydaspes, hulpo dig.
 Förskingrad och förjagad var vår här,
 Och våra byar, våra städer brunno.
 Bland qvinnoskrik och barnajemmer stod du

Som segrade och hånade de döde.
I kolsvart natt, belyst af stridens lågor,
Jag sökte i förtviflan, blödande,
Mitt hus, min hustru och mitt barn. Då såg jag
Min trogna maka i mordbrännarns armar,
Såg, huru barnet slets från modrens famn;
Jag föll vanmäktig mot den hårda klippan.
Men hämnden gaf mig lif. Jag andas än,
Och följer dig, du mördare och bödel.
Jag är din slaf. . din onda skugga är jag,
Som större blir, ju mer din sol sig sänker.

Aria.

Hatets gudinna, hör hvad jag beder,
Tänd i mitt hjerta din flammande gnista;
Döda jag vill den giftiga ormen,
Gif mig ditt gift, ditt svärd och din bila!
Hatets gudinna, hör hvad jag beder,
Döda jag vill den giftiga ormen,
Hatets gudinna, o, hör min bön!
Må med tusende marter han pinas,
Dväljas i plågor, hör hvad jag beder.
Afgrundens andar, tagen hans lemmar
Neder till eder, hör hvad jag beder,
Hatets gudinna, o, hör min bön.

Slut på första tablån.

Andra Tablån.

Ahalibamas tält till venster, i hvilket hon sitter sorgsen och drömmande.
I fonden synas 2:ne vakthafvande krigare.

Första scen.

Entreakt.

Ahalibama (ensam).

Aria.

Milde gudar, skydden mig,
Följen mig på farans stig!
Kärlekens vilda makt mitt sinne berusar,
Hur skall jag arma fly den orm, som mig tjusar?
Jag vill ej lefva mer,
Död, som emot mig ler,
Tag mitt hjerta, o, tag mitt hjerta
O, tag mig ned till dig!

(Under sången inkommer Bagoa och lyssnar på afstånd.)

Duo (mellan Bagoa och Ahalibama,
som träder ut från tältet).

Bagoa.

Ahalibama, lugna ditt sorgsna sinne,
Lugna dig, lugna ditt sinne.
Lifvet emot dig ler, lugna dig i din smärta,
Öppna för mig ditt hjerta,
Milde gudar skydda dig.

Ahalibama.

Bagoa, hur kan jag vara lugn med döden i mitt hjerta?
Se, jag förgås af qual uti min vilda smärta.

Jag vill ej lefva mer; nej, du skall döda mig,
 Förbarma dig, gif mig ditt svärd, din dolk och döda mig.
 Gudar, skydden mig!

Ahalibama (talar).

Hvad har min herres skugga att förkunna
 Hans skuggas skugga? Är det ord af tröst?

Bagoa.

Ett sådant ord är ej så lätt att finna
 Der Holofernes andas. Hvad vet jag?
 Han har befallt att du skall älska honom.
 Sin herre bör man lyda.

Ahalibama.

Rädda mig!

Hans kärlek är hvar dag för mig en plåga.
 Den blick, som flammar ur hans herrskaröga,
 Förbränner mig till aska, Bagoa!

Bagoa.

Bah, aska! Om du icke älskar honom,
 Är du förlorad. Om du älskar honom,
 Än säkrare är du förlorad då,
 Ty Holofernes dödar den han älskat.
 Det är ett muntert val: Dö, om du lyder,
 Och om du icke lyder, dö ändå!

Ahalibama.

Ve mig! Ahalibama måste dö!
 Min kraft försvinner, mina sinnen bländas;

Jag vill ej dö och kan dock icke lefva.
En orm mig tjusar, rädda, rädda mig!

Bagoa.

Jag kunde rädda dig, Ahalibama.
Hvad gifver du mig, om jag räddar dig?

Ahalibama.

O, Bagoa, hvad kan du väl begära
Utaf slafvinnan, som ej äger mer
Än sina tårar och sitt brustna hjerta?

Bagoa (med låg röst).

Hör, och begraf mitt ord! Vet, äfven jag
Ett hjerta har, som brustit af förtviflan.
Jag blef ej född till slaf; — Ett oblidt öde
Mig kastade i Holofernes' väg;
Till sin liftjenare han valde mig.
Med hycklad trohet följer jag den grymme
Och är den ende, som hans ynnest har.
Det tycks mig stundom, som en röst mig sade:
Lägg gift i vinet! Rädda dina bröder!
Det är blott ur din hand han tager bågarn.

Ahalibama.

Hvad? döda honom! Du, en usel slaf.
Och han, så stolt, så furstligt hög och herrlig!
Han får ej dö; — hans varma krigarhjerta
Får icke kallna af ett svekfullt gift.

Bagoa.

Och om jag ville rädda så ditt lif?

Ahalibama.

Mitt lif, — ja, du hur rätt, — jag vill ej dö;
Ej nu men fins ej någon annan väg
Till räddning?

Bagoa.

Jo, ännu en väg jag har.

Ahalibama.

Så säg mig den!

Bagoa.

Skall jag dig säga den?

Välan, så hör mig. Du är ung och skön;
Kan du din bödel tjusa, är du räddad.
Delila var ej skönare än du,
Och hon besegrade den starke Simson,
De Philisteers grymme fiende.
Kan ej Ahalibamas öga tämja
En listig leopard? Ditt öga kan det!
Jag ser det i den eld, som lågar derutur.
Gör honom tam och spak, och när han ligger
Vid dina fötter, när hans tunga slickar
Din hvita hand, och han af vällust sluter
Sin druckna blick, . . . så drag din dolk och . . .

Ahalibama.

Döda!

Jag skulle döda honom? Aldrig! aldrig!

Bagoa.

Då kunna gudarne ej rädda dig.
Du dör, Ahalibama, — ja, du är förlorad,

Som alla, dem han före dig har älskat,
Har skändat och förkrossat. Innan kort
Har han en annan kärlek — — — —

En krigare (ropar från höjden).
Holofernes! (Bagoa skyndar emot honom.)

Ahalibama.

Annan kärlek?
O gudar, skydden mig! Då kunde jag...
(Går in i tältet.)

Andra scen.

Holofernes, Bagoa (qvarstannar i fonden), Ahalibama.

Holofernes (afsides).

Hvad vill det säga: en osynlig gud?
Är han så stor och mäktig, som man sagt mig,
Så borde han dock synas! Är han åter
En fjerran stjärna blott på himlahvalfvet,
Så slocknar han som hon, och dunstar bort....
Och för en sådan gud Bethuliens folk
Ett tempel bygt och häda vill de gudar,
Som vi oss skapat af det finsta guld....
Att söka honom i den höga rymden
Är blott förlorad tid, förlorad möda. —
Han är en skugga! — men på spöken tror
Ej Holofernes, — fruktar dem ej heller. —
Jag är min egen gud, — och mig tillbedja
De tusen folk jag kufvat och besekrat.
Fins än en annan gud, så må han då
Mig vägen spärra på min krigarbana,

Och för hvar droppe blod, som jag förspilt,
 Med tusen marter mig tillintetgöra.
 En sådan gud är Holofernes' gud,
 Ty blott den starkare kan jag tillbedja.

(Ahalibama visar sig i tältets dörr.)

Ahalibama! Du är min gudinna.
 Är det ej så?

Ahalibama.

Nej, din slafvinna är jag!

Holofernes.

Men har ej Holofernes gifvit dig
 Mer än en konungs dotter önska kan?
 Har han ej tålmod med dina nycker?

Ahalibama.

Ja, höge herre! — ja, det har du väl,
 Men ack, så länge för din blick jag bäfvar,
 Jag vågar ej dig älska

Holofernes.

Skygga dufva,

Du är då rädd för mig; — Du fruktar bödeln,
 Som med ett slag förvandlar lif till död!
 Försök att vänja dig vid mina seder
 Och vid mitt lynne.

Ahalibama.

O, om jag det kunde!

Holofernes.

Du måste kunna, — det är jag, som vill det!

Ahalibama.

När så du talar, jag förvirrad blir,
Jag vågar ej uti ditt öga blicka.
Mitt hjerta isas, — mina lemmar darra;
Den fasansfulla döden ser jag der.

Holofernes.

Hvad sen? En blixtnad kan icke evigt ljunga,
Och den, som engång älskat Holofernes,
Kan gerna dö.

Ahalibama.

Nej, säg mig hellre då,
Att du med blicken ur ditt herrskaröga
Kan gjuta lif uti den döda marmorn,
Och att din kärlek är ett evigt lif.
Då vill jag älska dig!

Holofernes.

Ett evigt lif!
Du narr! Vet du hvar evigheten bor?
Den bor i bägarns djup, — kom, låt oss dricka!
Odödligheten är ett himmelskt rus,
Ur hvilket Holofernes ej vill vakna.
Hit Bagoa! (Bagoa nalkas.)

Och nu, Ahalibama,
Jag följer dig, för att med dig få smaka

Odödlighetens fröjder! (Alla gå in i tältet. Bagoa fyller den gyllene bägaren med vin).

Bagoa sjung!

En munter sång om vin och kärlek. Sjung!

Bagoa.

Dryckesvisa.

Kärlek och vin dig gudarne gifvit,
Hjerta, som klappar, en tärna så varm,
Glädje och vällust, fröjd uti lifvet,
Glödande kinder och svällande barm.

Drick för att segra, drick för att döda,
Drick för ast tjusa den svärmande mö,
Drick för de tusen offer som blöda,
Drick för att njuta, älska och dö.

Drick ut! Häll i!

Vinet ger must åt ditt blod,
Kärlek ger kraft och mod.

Slut på första akten.

ANDRA AKTEN.

Tredje Tablån.

Scenen föreställer ett öppet torg i Bethulia. I fonden ett tempel, hvarifrån sång höres. Under sången visar sig Judith i templets dörr, samt framkommer senare på scenen.

Första scen.

Chör i templet.

Himmelens fader, hör våra böner,
 Du, som från höjden oss alltid är när,
 Skydda Jerusalem! Rädda Jerusalem!
 Tag ej din hand från Israels söner,
 Hör hvad ditt folk i sin ångest begär!

Andra scen.

Judith, män och qvinnor (som utkomma från templet).

En borgare.

Det är förbi!

En annan.

Nu dricker Belial

Ur alla brunnar på Bethuliens slätter,
 Och lifvets källor sina. Vi förgås.

Den första.

Assyrern känner våra fasta murar.
 Han tagit törstens djefvul i sin sold;
 Vi måste öppna portarna.

En röst ur hopen.

Nej låt oss

Fly alla bort till hedningarnes läger.

Den första borgaren.

Och gifva oss till de Assyrers trälar.

Judith.

I ären fege män och svaga qvinnor.
 I kommen ut från edra fäders tempel
 Med jemmerklagan. Är det eder tröst?
 Hvi gifver Israels gud ej mer den styrka,
 Som förr han eder gaf från Sinai berg?
 I hafven glömt att bedja, tro och hoppas,
 I hafven glömt, hvad edra fäder lidit,
 Hur Jacob brottades med Herren Gud!
 I hafven syndat, — viljen synda mera,
 Och därför, därför straffar Herren oss.
 Så är det. Utan Gud är detta folk,
 Och därför dör det.

En borgare (afsides till hopen).

Det rika Judith är,
 Som hjelpt så mången uti nödens stund.
 Se, huru klädd hon är! Den sämsta qvinna
 Uti Bethulia har bättre kläder.

En annan.

Det sägs, att hon har varit sinnesrubbad
Allt sedan hennes man Manasse dog.

Den första borgaren (högt).

För Judith är det lätt att oss fördöma;
Hon har ej någon mer att sörja för.
Hon hör ej barnets skri, ej modrens jemmer.
Hon tänker på sig sjelf och smädar oss.

Judith.

Hvem är som talar? Ensam är jag visst,
Och Judith vet ej mer hvad sällhet är.
Men vore jag vår stora moder Sarah,
Så sade jag i dag till sonen Isak:
Är du det löftets barn, som Herren bergat
Från offerbålet, — hvi förtviflar du?

En röst.

Hon talar vanvett. Hör ej denna qvinna.
Osias är den ende, som oss gifver
Det bästa råd.

Alla.

Ja, gå vi till Osias?

(De vända sig för att gå, men möta Osias, som kommer ut från templet.)

Tredje scen.

Osias, de förre.

En borgare.

Der kommer han.

En annan.

Osias, dyre fader!

Vår nöd är stor, — råd oss, hvad är att göra?
Af törst försmäkta vi.

Osias.

I skolen bedja

Till Herren gud, som förr har hulptit oss.
När Moses ropade till hälleberget,
Hvem var det, som lät vattenstrålen välla,
Och lät de läppar, som så nyss förtviflat,
Sig läska af den friska källans dryck?
Hvem var det, som, när varmt Elias bad,
Lät Baal i spillror störta för hans fötter?
Förtviflen ej! — Än lefver Israels gud,
Och han skall rädda eder!

Den första borgaren.

Gode fader,

Han hjälper oss ej mer, ty vi ha syndat.
Nu skola våra barn och qvinnor mördas,
Om dessa hedningar vi längre reta.
Så gif oss nycklarna till stadens portar!
Vi vilja ut, ut, ut till Holofernes!
Vi böja knä för honom. Abraham
Skall se vår nöd, förlåta oss vår synd.

Judith.

Res kopparormen upp! Böj knä för Baal,
Och säg: Hvad tycks dig fader Abraham
Om våra gudar?

En röst.

Qvinnan yrar.

Osias.

Du känner ej den ande, som profetiskt
Nu talar här till oss ur Judiths mun.
Så hjelpe Gud. Om någon hjälp ej kommer,
Förr än den femte dagen gryr härefter,
Då är det tid att öppna stadens portar.

(Achior synes i fonden, förd af 2:ne skyttar. Hans händer
äro bundna.)

Fjerde scen.

Achior, Skyttar, de förre.

En röst ur hopen.

En bunden fånge föres hit af skyttar.

Osias.

Hvad ser jag, vänner, — det är Achior,
De Ammoniters stolte öfverste.
Hans händer lösen! — Han ej kommit hit
Att skada oss.

Achior.

Jag tackar dig, Osias.

Osias.

Men säg oss, hvad har händt?

En skytte.

Vi funno honom

Ej långt från staden, bunden vid ett träd,
Och trodde honom död.

Osias.

Förklara dig!

Achior.

Jag kommer nu från Holofernes' läger.
Han sändt mig hit för att med eder dö.
Från mig han röfvade mitt fosterbarn,
Min enda dotter, min Ahalibama.
Förbannad vare han!

Alla.

Säg vidare!

Achior.

De Ammoniters land han äfven tog
Och tvang oss der, att våra egna gudar
Med eld förstöra, sen han från oss röfvat
Allt hvad vi ägde uti guld och perlor.
Nebucadnezars bild han för oss stälde
Och vill, att vi blott denna gud tillbedja.

Osias.

Förr må vi törsta inom dessa murar
Och digna ned i våra fäders stad,
Än knä vi böja för Nebucadnezar!

Achior.

Ja, eder stolta stad han vill förstöra
Och grusa edra fäders gamla tempel,
Om för Assyriens kung Nebucadnezar
I ej i stoftet eder böjen!

Osias.

Aldrig

Skall Israels folk en annan gud tillbedja!

Achior.

O, Israels söner! — Israels ädla döttrar!
 Det är med edert blod och edra barns
 Han vill begjuta offerhårdens lågor.
 Hvar är det slagregn, som skall släcka bålet?
 Hvar är den åskvigg, som af höjden ljungar
 Att splittra facklan i mordbrännarns hand?
 Ja, ja, du Israels ädla, blyga dotter!
 Betäck ditt anlete för tjusarns blickar,
 Betäck din runda barm och fly hans åsyn,
 Att ej din skönhets glans hans sinne bländar.
 Han älskar med en dåres vildhet; ja,
 Hans blick förbränner... dödar! — —

Judith (afsides).

Denne man

Uti mitt sinne väcker vilda tankar!
 Kan Holofernes tjusas af en blick,
 Så gif mig, Gud, det skönsta qvinnoöga,
 Gif mig en qvinnobarm af lif och vällust
 Och tusen lågor gif åt mina läppar!
 Jag honom tjusa vill! Han måste dö
 Vid Judiths hjerta och af Judiths kärlek!

Osias (till Achior).

O, Achior, du kom att dö med oss!

Var helsad, vän i nöden. Kom att dela
 Det enda, som oss återstår: vår tro!

Chör (höres på afstånd från hedningarnes läger).

Bäfva Jerusalem!
 Dina murar skola ramla!

Soloqvartett (på scenen).

O, Gud, som är barmhertig,
 Rädda ditt folk, förlåt oss våra synder!

Rädda oss, Zebaoth!

Slut på tredje tablån.

Fjerde Tablån.

Judiths kammare. Hon ligger i sin morgondrägt och talar sofvande med afbrutna ord. Abra sitter vid hennes sida. Lampan brinner. Det dagas.

Första scen.

Judith, Abra.

Judith (melodram).

Jag hör dig Zebaoth, .. nåd, .. nåd!.. Jag kan ej ..
 Du vill .. jag går .. han kommer .. svärd!! Blod! ..
 blod!!

(Sprittr till och vaknar.)

Recit. och Duo.

Judith.

O, Abra, hvar var jag?

O, Simeons Gud, jag hör ditt bud,
 Jag såg din klarhet, Herre Zebaoth.

Du ropar mig, jag lyder dig,
 Din vilje ske; jag följer utan knot
 Ditt helga bud,
 O, Herre Gud,
 Min Gud och fader.

Abra.

Bland moln och sky
 De drömmar gry;
 Dig nattens spöken blott förvilla.
 Var lugn och stilla,
 Var lugn och stilla,
 Och snart skall drömmens oro fly.
 Lugna dig, o Judith, lugna dig!

Judith (talar).

Det var en ryslig dröm!
 Ett svärd af lågor höll jag i min hand,
 Och jag såg blod, som flöt i strida strömmar. —
 Det är din vilja — och jag lyder dig.

Abra.

Hvad drömde du, min goda herrskarinna?

Judith.

Tyst, Abra, tyst! — Jag hörde dock en röst,
 Jag såg det, som en qvinnas öga aldrig
 Kan utan fasa se.

Abra.

En villa blott;
 Man skall ej tro på nattens onda drömmar.

Judith.

Nej, nej; den högsta sanningen har talat.
 Jag strider mot, min själ uppreser sig
 I uppror mot sin skapare, och dock —
 Förgäfves vägrar jag. Jag får ej lugn,
 Förr än jag vet, att vi från våra murar
 Förjagat denne grymme Holofernes.
 Beständigt ropar rösten inom mig:
 Bethulia får icke falla!
 Bethulia är Zions fasta förmur,
 Guds fästes fäste är Bethulia!
 Hvad skall jag svara? Råd mig, trogna Abra!
 Hvad skall jag svara rösten? Skall jag svara:
 Jerusalem må falla; Herren vikit
 Ifrån sitt folk. Den stora starkhets ande,
 Som gaf Deborah makt mot tiotusen
 I vapen klädde män, fins icke mer.

Abra.

Gud kallar hvem han vill, och när han vill.
 Män bära svärd. Det hör ej qvinnan till.

Judith.

Hvem Herren vill, och när han vill. Rätt så.
 En pilt var David och en mö Deborah,
 Och af Guds kraft kan Sarons minsta törnros
 Ett öknens lejon stinga i dess häl.
 Gif kraft, Gud Zebaoth, som hoppet gaf.
 Och jag vill rädda dig, Jerusalem.

Abra.

Betänk dig, ädla Judith! Holofernes
Nu tyckes tveka. Redan tretio dagar
Han overksam uti sitt läger hvilar;
Än finnes räddning. —

Judith.

Ja, en räddning fins,
Men endast en. Oss skydde Israels Gud;
Jag lyder honom. Mitt beslut är fattadt.
Vill du mig följa på en vådlig färd?

Abra.

Hvart Judith går, dit följer Abra med.

Judith.

Så följ mig då till Holofernes' läger.

Abra.

Hvad säger du? till Holofernes?

Judith.

Ja!

Abra.

Att dödas.

Judith.

Ja, att dödas . . . eller . . . döda!

Abra.

Ditt tal är dunkelt, — jag kan det ej fatta . . .
Men bäfvar att förstå dig alltför väl.

Judith.

Så bed Osias genast komma till mig,
Men yppa ej för någon hvad du anar. (Abra går.)

Andra scen.

Judith (ensam).

Bön.

Herre, min fader, Simeons gud,
Hjelp mig och gif mig styrka!
Hjelp mig, o Herre Zebaoth!
Herre, min fader, hör min bön,
Rädda Jerusalem!

(Talar.)

Nu vill jag smycka mig ännu en gång
Som i min ungdoms och min glädjes dagar,
Lik Jephtas dotter smyckad gå att dö. (Hon går.)

Tredje scen.

Abra (återkommer).

Jag fann Osias talande till folket
Vid porten af vårt hus. Han snart är här.
Hvad skall han råda? Är det skick, jag frågar,
Att ärbar qvinna lemnar vind för våg
Sitt hus och hem och går till hednahundar,
Som Moabs barn, med falskhet i sitt hjerta?
Gud tröste oss, det är en usel tid
Vi lefva i, det är då visst och sant.

Fjerde scen.

Osias, Abra.

Osias.

Jag kommer, som du bad. Hvad önskar Judith?

Abra.

Hon önskar råd af er, min dyre fader!

Osias.

Begär hon tröst af mig, så kan Osias
Ej trösta någon mer. Mitt hopp är ute.
Ej dag, ej natt, min trötta själ får hvila.
Det är förbi med oss!

Abra.

Misströsta ej.

Om du, min far, förlorat hoppets staf,
Hvad stöd står då oss åter?

Osias.

Bönen, bönen,

Att dödens stund ej alltför bitter blir.

Det är det enda, som oss återstår.

Vårt folk försmäktar, — öfverallt förtviflan;

Hvarthän jag vänder mig, — hvarthän jag går,

Jag hör dem ropa: vatten, vatten, vatten!

O, kunde med mitt eget blod jag läska

De torra läpparna, — jag gjorde det.

Femte scen.

Judith inkommer i högtidsdrägt, smyckad med perlor och juveler
Osias, Judith, Abra.

Osias (afsides).

I högtidsskrud, liksom till glädjefester!

Abra (afsides).

Bevara oss, nu har hon blifvit tokig!

Judith.

Osias, fader, signe Gud din ingång!

Osias (högt).

Min dotter kallat mig. — Men hvad betyda
Din sköna högtidsdrägt och dina smycken,
Då hela staden går i säck och aska?

Judith.

Hvad de betyda, vill jag säga dig.
Jag går till fest, ja, till en offerfest
För Herrans allmakt och min fosterbygd;
Ja, fader, jag är denna hvita dufva,
Som flög ur arken, när der rundtomkring
Var död och vattuflod, men återvände
Med hopp och räddning. Derfor har
Jag nu mig herrligt smyckat, Gud till ära
Och fienden till fall.

Osias.

Du talar gåtor.

Judith.

Hör mig, dyre fader!

Men fråga icke, ty jag kan ej svara.
 Ännu i denna natt jag måste bort!
 Du har ju sagt: „när femte dagen gryr,
 För Holofernes öppnas stadens portar“.
 I tid jag måste nu mitt värf fullborda.
 Men gif mig din välsignelse, min fader,
 Ty jag behöfver den.

Oσίας.

Betänk, mitt barn!

Judith.

Jag är beredd på allt, — jag är omgjordad
 Med Davids rustning emot Goliath;
 Blott skölden fattas: din välsignelse!

Oσίας.

Fast dunkla äro dina ord som natten
 I Hinnoms dal, och fast mitt öga ej
 Kan se den väg du vandra skall, så talar
 En hög, profetisk ande ur din mun.
 Gå alltså, gå välsignad Herrens vägar.
 Hans stjernor lyse dig på nattens stig,
 Till frid och seger han ledsage dig!

(Oσίας välsignar Judith.)

Slut på andra akten.

TREDJE AKTEN.

Femte Tablån.

Holofernes' läger. En mängd krigare. Några äro sysselsatta med rengöring af sina vapen, — andra dricka och dansa omkring Nebucadnezars bild.

Första scen.

Saphan, krigare.

Dans af krigare.

Saphan.

Det är nu tretio dagar vi legat framför detta fördömda getingbo, och ännu surrar svärmen derinne. Hvem håller en sikel guld?

En krigare.

Jag. — Deras gud hjälper dem, säger Achior.
(De kasta tärning.)

Saphan.

Achior är ett dumhufvud. Vi ha många gudar, och de ha icke flere än en. Så måste väl de många vara mäktigare, än den ena.

Den förste krigaren.

Men hvem synes der på afstånd? Två qvinnor!

Den andre krigaren.

De komma hitåt.

Den förste.

Ammonitiska skönheter, som förälskat sig i Saphan.

Den andre.

På drägten tyckas de vara Israelitiska qvinnor.

Andra scen.

Judith, Abra, de förre.

Judith inträder med stolthet. Alla krigare vilja omringa henne, men vika tillbaka för hennes blickar.

Judith (betraktande dem).

Hvar är er fältherre?

En krigare.

Till din tjenst, sköna främling. Vi äro allesamman fältherrar.

Judith.

Hvar är er fältherre, Holofernes?

Saphan.

Säg mig först, hvem är du, som beskuggar jorden med dina ögonlock?

Judith.

Jag är en Israelitisk qvinna från Jerusalem.

Flere krigare.

Från Jerusalem?

Judith.

Jag har viktiga saker att meddela er fältherre.

Saphan.

Ert namn?

Judith.

Judith!

Saphan.

Sköna Judith! — Man kommer ej så lätt till Assyriens konungs fältherre. (Afsides.) Jag afundas honom.

Judith (befallande).

Slaf, inga invändningar! För mig till Holofernes!

Den förste krigaren (till Saphan).

Astaroth sjelf kan ej vara skönare!

Saphan (framträdande djerft till Judith utan att betrakta henne).

Icke så spotsk, min rara pelikan! (Vändande sig mot henne.) Sköna Judith! — Hvad du har att säga Holofernes, kan du säga mig i mitt tält.

Alla.

Halloh, en vilddufva! (De omringa henne. Saphan drager sitt svärd och ställer sig framför Judith.)

Saphan.

Hvad nu, korpar? Akten eder för hökens klor.

(Alla gripa till vapen.)

Chör med soloquartett.

Judith och Abra.

Tillbaka! Ha, hvilken strid!
Skönhet är segerns lön.
Må dödens blixtar rasa!
För skönhet och behag tillbaka, slafvar!

Saphan.

Tillbaka! Hon tillhör mig;
Må dödens blixtar rasa!
Skönhet är segerns lön.
Förvägne! Tillbaka! Bäfven!

En krigare.

Tillbaka, hon är min!
Må dödens blixtar rasa!
Skönhet är segerns lön.
Förvägne! Tillbaka! Bäfven!

Chör af krigare.

Tillbaka! Kom Judith och följ mig,
Må dödens blixtar rasa!

För skönhet och behag
Tillbaka! Förvägne, bäfven!

Judith.

I djerfve män, som lansar bryta
För Judiths skönhet, hören mig!
Förgäfves här ert blod skall flyta;
Hon fruktar ej ert vilda krig.

Hon trotsar er, förvägna trälär.
Tillbaka! Bäfven för min hämd!
Ej Judith är för er bestämd,
Hon säljes ej åt hednasjälär!

Abra.

Må dödens blixtar rasa
För skönhet och behag!
Tillbaka, trälär! Hon trotsar er.

Saphan och En krigare.

O, Judith, hör min bön!
Hvarför är du så skön?
Du tillhör mig, o hör min bön!
O, följ mig, Judith, o, hör min bön.
Du trotsar mig!

Chör.

Hur skön hon är, hur englaskön!
O, Judith, huru skön du är!
Du trotsar mig!

Tredje scen.

Bagoa, de förre (som fortfara att strida).

Bagoa.

Hvad larm i lägret?

Saphan.

Bagoa, drag ditt svärd

Och hjälp mig klyfva skall'n på dessa hundar!
Min är hon, min!

Bagoa.

Ha, ha, roffoglar alla,

Fort in med klorna! För en qvinnas skull

I viljen klösa här ihjäl hvarandra;

Det lönar knappast mödan. Holofernes

Vill veta, hvem af eder, tappre män,

Han strypa skall för dylikt öfverdåd.

(Alla sticka in sina svärd; — Bagoa betraktar Judith.)

(Afsides.) Ha, ser jag rätt? — Hvems hund är Bagoa
Att detta villbråd (Högt.) Undan fort god vänner!

Allt kungligt byte tillhör Holofernes.

Hvem vågar rycka skygga antilopen

Från lejonkulan? (Till Judith.) Kom, jag följer dig

Till vår beherrskare (Afsides.) Ahalibama,

Nu har jag funnit din medtäflarinna.

(Judith och Abra skynda ut med Bagoa. Saphan vill följa dem
men hindras af krigarne.)

Fjerde scen.

Saphan, krigare.

Saphan.

Och den schakalen röfvar bort mitt byte!

En krigare (till Saphan).

Låt honom gå; — Du vet, att Holofernes
 Ännu sin leksak har, — Ahalibama;
 Den nya tänker jag han lemnar oss.
 Två krukor ställer man ej vid hvarandra,
 Om man ej vill slå båda platt i kras.

Slut på femte tablån.

Sjette Tablån.

Ahalibamas tält. Holofernes betraktar ett ögonblick stum Ahalibama.

Första scen.

Holofernes, Ahalibama.

Holofernes.

Farväl, Ahalibama, — än en kyss
 För vår odödlighet! (Kysser henne och går.)

Andra scen.

Ahalibama (ensam).

Du går, du går

Så lugn, så stolt? Du segrat, segerherre!

Yfs, att den starke örnen kramade

Till döds en stackars lärka Holofernes!

Du dödat mig! Min vinge är förlamad,

Jag kan ej flyga, kan ej sjunga mer.

Min far, . . . hvad ord? . . . Hvem ropade min far?

Gå bort! gå bort! — Jag vill ej se dig mer.

Jag druckit elden ur den gyllne bågarn.
 Min själ är aska. Fins der ingen gnista?
 Mitt hat, hvar är du? Kärlek, hvar är du?
 Här! . . . här! . . . Alltså, en gnista finnes qvar,
 Och den skall flamma upp ännu en gång,
 För att förbränna . . . hvem? — mig eller honom?
 Mig eller honom? Ack, det vet jag icke,
 Jag vet ej ens, hvem denna gnista är
 Om hon är stjernan, som förljufvar natten,
 Om hon är sista glöden af en brand,
 I hvilken allt förgåtts . . .

Tredje scen.

(Bagoa synes i fonden med Judith och Abra.)

Bagoa, Judith, Abra och Ahalibama.

Ahalibama.

Hvem nalkas?

Bagoa.

Bagoa, din slaf, din vän.

Ahalibama.

Du irrar dig. Min vän var offerknifven,
 Min fiende den hand, som räddat mig.

Bagoa (pekande på Judith).

Dig Holofernes sänder denna qvinna,
 Tag henne, om du vill, till din slafvinna!
 Hon skall betjena dig och dig förströ
 Uti din sorgsenhet.

Ahalibama.

Jag tackar Holofernes.

(Till Judith.)

Kom närmare! (Afsides.) Det är en fager qvinna.

(Skarpt till Bagoa.)

Och denna qvinna sänder Holofernes

Att tjena mig?

Bagoa (afsides till Ahalibama).

Var lugn, var klok! —

jag hoppas,

Att han vid hennes anblick snart förgäter

Ahalibama, — och då är du fri!

Judith (högt).

Det sägs, att du är Achiors stolta dotter!

Jag bringar dig en helsning från din far.

Ahalibama (förströdd).

Min far? Så, så! Hvar är han?

Judith.

I Bethulia,

Der han begråter dig.

Ahalibama (som förut).

Ja, jag är död.

Judith.

Du lefver dock, men icke mer för honom.

Ahalibama (uppbrusande).

Hvad säger du, eländiga slafvinna?

Ahalibama är en furstedotter!
 Du svarar, när du frågas; endast då.

Judith.

Är jag slafvinna, säg, hvad är då du?
 Uppå din sänkta panna ser jag icke
 De ädla dragen af en furstedotter.
 Jag läser något der, som säger mig,
 Att du långt hellre ville vara en slafvinnas
 Slafvinna, än att vara den du är.

Bagoa (afsides).

Det liknar sig till strid på lif och död;
 Två qvinnor och en man, — det är en fackla,
 Som brinner mellan öppna oljetunnor.

Ahalibama.

Du vågar smäda mig och Holofernes!
 Judinna, akta dig! — En enda vink
 Af denna hand, och i ett nu jag kunde
 Förvandla dina rosenkinders glöd
 Till kol och aska.

Judith.

Dock du bäfvar sjelf
 För blicken ur judinnans dunkla öga; —
 Ty denna blick förvandla kan din kärlek
 Till afgrunds plågor.

Qvartett.

Ahalibama.

Förmättna, du smädar mig!
 Fräcka qvinna, fly och bäfva,

Fly, om du ännu vill lefva!
 Ha, du vågar smäda mig,
 Bäfva för min hämd!
 Ha, judinna, jag dödar dig!

Judith.

Ja, din vrede trotsar jag;
 Jag är stark och du är svag,
 Judith bäfvar ej.

Abra.

Ack, mitt hjerta bäfvar;
 Fly, o Judith, rädda dig!

Bagoa.

Judith segra skall;
 Judith bäfvar ej för dig.

Ahalibama (talar till Bagoa).

Jag går till Holofernes! Denna qvinna
 Du lemna skall åt krigarhopens fröjder;
 Ty en judinna, som från bröder flyktat,
 Som lemnat vänner uti farans stund,
 För att bland hedningar sin lycka söka,
 Bör roa sig! Snart från Bethulias höjder
 I vilda vågor Israels blod skall strömma.
 Gif henne då en bägare, — och fyll den
 Med hennes bröders blod, att hon må dricka
 En välgångsskål för alla glada vänner
 I Holofernes' läger. (Går häftigt bort.)

Fjerde scen.

Bagoa, Judith, Abra.

Bagoa (afsides).

Planen lyckas!

Snart är det slut med dig, Ahalibama.
 Jag misstog mig då ej. Du älskar honom,
 Och du är svartsjuk, stolt, men vek som vax.
 Med vax ej spetsar jägarn sina pilar,
 Men vaxet har en mjuk natur. Det formas
 Af handens tryckning, — och jag formar dig
 Nu till ett verktyg för min hämd.

Abra (till Judith).

O, Judith!

Hvad har du gjort? Se, denna qvinnas vrede
 Dig störta skall!

Judith.

Var lugn, min Abra!

Bagoa.

Judith!

Jag har ett ord att säga dig.

Judith.

Hvad vill du?

Bagoa.

Jag är din vän.

Judith (kallt).

En vän skall pröfvas, liksom guld i eld.

Hvad borgen ger du mig, att jag kan lita
På dina ord?

Bagoa.

Ahalibamas fall.

Judith.

För mig till Holofernes!

Bagoa.

Dit jag för dig,
Om du vill lofva mig att med din skönhet
Förtjusa honom.

Judith.

Kanske. Men hvarför?

Bagoa.

Hvarför? Nyfiken bör man icke vara.
Men vill du veta det . . . När lejon leka,
Så fruktar ej kamelen deras klor.

Judith.

Nå väl, jag lofvar dig, att Holofernes skall
Tillhöra mig och icke någon annan.

Bagoa.

Jag skyndar nu till honom. Stanna här,
Så blir ditt öde afgjort, ty han kommer
Med krigarskaran hit och med slafvinnan. (Går.)

Femte scen.

(En krigsmarsch höres på afstånd.)

Judith, Abra.

Duo.

Hemsk och förfärlig grafsången ljuder;
 Ha, Holofernes till bröllopp oss bjuder,
 Brudskaran nalkas, dödstimman slår,
 Hvila du får.
 Israels fader, hjälp oss i faran!
 Israels fader, o, hör vår bön!

Sjette scen.

Under musik inkommer Holofernes med Ahalibama och en hop af krigare.
 Judith och Abra draga sig tillbaka och blifva stående på sidan af scenen. Bagoa fyller den gyllne bågaren och räcker den åt Holofernes.

Holofernes, Ahalibama, Bagoa, Saphan, Judith, Abra, Krigare.

Holofernes (dricker, till krigarne).

På knä för mig och för Nebucadnezar!

(Till Bagoa.)

Häll i! häll i! (Till hopen.) — och sen på knä för henne,
 För min Ahalibama, som mig gaf
 Odödlighetens dryck.

Krigarne (knäböja).

Ahalibama!

Saphan (som sett Judith, närmar sig henne).

Du är förlorad, Judith! Följ med mig!
 Jag älskar dig! —

Judith.

Tillbaka, usle träl!

En krigare (sagta till Saphan).

Bom sköt den jägarn!

Holofernes.

Men hvar är Saphan?

Saphan.

Här är jag, herre!

Holofernes.

Hör mig, Saphan;

Ahalibama sagt mig, att en qvinna

Ifrån Bethulien till lägret kommit.

Det billigt är, att Holofernes delar

Med er de sköna fångster, som han gör.

I dag jag nådig är och skänker dig

Judinnan, Saphan.

Saphan (afsides).

Så blir hon min!

Holofernes.

Du har förtjent det, — ty på stridens fält

Jag alltid såg dig främst ibland de tappre.

Så tacka mig! Står icke karlen der

Som en förälskad narr. Sänd hit judinnan,

Nyfiken är jag dock att se din flamma.

Ha, ha, — när så jag ser dig, Saphan,
 Du liknar mer en kuttrande fasan
 Än någon stridstupp . . .

Saphan.

Höge herrskare,
 Förvirrad är jag af din stora ynnest.

Ahalibama (afsides till Holofernes).

Om du en annan qvinna skåda vill,
 Så låt mig dö!

Holofernes (till Ahalibama).

Hvad har väl mandelblomman,
 En drottning lik, att frukta af en vildros?
 Du är den skönaste, och med ditt lif
 Du plikta skall, om jag en annan finner
 Mer tjusande än du! — Hvar är den andra?

Ahalibama (afsides).

Lif, kärlek, allt, farväl!

Bagoa.

Här är hon, herre!

Holofernes (afsides).

Assyriens krona! — Skön som morgonsolen! (Högt.)
 Hvad vill du här, du dotter af Jordan?

Judith.

Jag kom att söka dig.

Holofernes.

Att söka mig;

Det är att söka kärlek eller . . . döden.

Ahalibama (afsides).

Det är att söka båda.

Judith (knäböjande).

Höge herre,

En qvinna dödas ej af Holofernes!

Mitt namn är Judith, från Bethulia;

Jag böjer knä för dig, på det jag månde

En dag ännu få skåda solens ljus.

Holofernes.

Ej så, stå upp! Mig skall du ej tillbedja.

Ännu har jag ej hunnit gudars höjd . . .

Nebucadnezar är vår ende gud;

För honom böj ditt sköna hufvud, Judith!

(Till folket.)

Aflägsnen eder; jag vill vara ensam! (De gå.)

Ahalibama.

Skall äfven jag dig lemna?

Holofernes.

Gå!

(Ahalibama aflägsnar sig)

Sjunde scen.

Holofernes, Judith, Abra i fonden.

Holofernes.

Nu sköna Judith,
Förtro åt mig allt hvad ditt hjerta önskar!
Hvi har du lemnat dina fäders stad?

Judith.

Du bjuder, och din tjenarinna talar.
Då ryktet kom om Holofernes' segrar,
Hans makt, hans mod, hans stora hjeltebragder;
Då darrade Jerusalem, som hinden
Vid källan darrar, när han hör i öknen
Ett lejon ryta. Bäfvan var ditt budskap.
Du stod i spetsen för Assyriens härar,
Du tagit Carmel, Libanon och Kedar,
Cilicien, Damaskus, Galileen,
Samarien och hela landet Gesem,
Och före dig en dödsblek fasa gick!
Du nalkades, du kom. Mitt folk från bergen
Såg Tabor glimma som en skog af lansar
Och Kedars hyddor skälfva. I sin ångest
Har folket vänt sig till sin ende Gud,
Att söka hjälp och räddning; men då hördes
En röst från höjden: „Israels folk har syndat,
„Det har förglömt sin ed och mitt förbund;
„Jag gifver det i de Assyrrers hand
„Och jag vill göra af Jerusalem
„De unga lejons kula, full af rof“.

Jag hörde detta fasans hot från höjden
Och . . . skyndade till dig . . .

Holofernes.

Till mig . . . o, Judith!

Judith.

Jag sökte räddning.

Holofernes.

Och du sökte den

Hos mig? En gud dig gifvit i min hand.

Judith.

Hvar fins ett skydd, om ej så nära svärdet,

Att lyftad arm ej hugget måtta kan?

Hvar fins ett fäste, om ej örnens bo?

En värnlös qvinna kan du ej förskjuta.

(Faller på knä och räcker sina händer mot Holofernes.)

Holofernes (tar hennes händer och betraktar henne förvånad).

Jag kunde det! — Men dina ögons glans

Besegrat den förut okufvade,

Som dödat allt, — som aldrig känt förskoning;

Är du en qvinna, du? — Jag sett så många,

Men aldrig förr jag skådat en, som du.

Vänd icke bort din sköna blick, o Judith;

Mitt mörker dagas, när du ser på mig.

Judith.

O, kunde mina blickar lysa natten,

Den höga natten i en hjertesjäl!

Holofernes.

Sol, stjerna, irrbloss, hvad du än må vara,
 Du bränner mig! (Vill omfamna henne, men ryggar tillbaka för
 Judiths blickar, som i samma ögonblick träffa honom.)

Judith (afsides).

O, Gud, som gaf mig denna tjusningskraft,
 Jag tackar dig!

Holofernes (afsides).

(Under följande monolog går Judith till Abra i fonden.)

Vid Baal, är det en qvinna,
 Så har jag aldrig sett en qvinna förr?
 Är detta kärlek, har jag aldrig älskat,
 Är detta vanvett, vill jag dåre bli?
 Jag vågar icke röra hennes lockar,
 Jag vågar icke möta hennes blick,
 Och likväl ha' vid Holofernes' bröst
 De skönsta qvinnor uti verlden hvilat.
 Hvarthelst jag kom, jag ständigt segrade,
 Men hvilka segrar! Tårar i hvar blick,
 Förtviflan, fruktan, köld, en hemlig afsky,
 Och djupt fördoldt ett hat i hvarje hjerta.
 Och denna qvinna från Bethulia,
 Som ej mitt byte var, — hon sjelfmant kommer
 Och ger mig allt hvad jag så länge sökt!
 Hon darrar ej, — men jag, — jag vågar icke
 Att möta hennes blick och röra vid
 En vilsen lock af hennes mörka hår!
 O Judith! Judith!

Judith.

Herre, jag är här!

Holofernes.

Vill du mig följa, förr än natten flyr?

Judith.

Jag fruktar intet mer. Jag följer dig.

Men jag en tjenarinna har. (Pekar på Abra.)

Holofernes.

För henne

Bereder jag en plats uti vårt läger.

(Går till fonden och hvisslar.)

Judith (afsidet till Abra).

I morgon räddar jag Jerusalem!

Abra.

Jag bäfvar för ditt lif!

Judith.

Är det ej skrifvet:

På ormar skall du gå, — på lejon trampa?

I mig fins något, som besegrar allt.

Åttonde scen.

Bagoa, de förra.

Holofernes (till Bagoa, visande på Abra).

Du ger åt denna qvinna i vårt läger

Ett enskildt tält och ställer vakt omkring.
 Vill hon gå ut, så äger hon sin frihet,
 Och ingen följa får.

Judith (afsides till Abra).

Då natten kommer,
 Så smyg dig tyst till Holofernes' tält;
 Jag kan behöfva dig.

Holofernes.

Kom, Judith, kom!
 Se, nattens stjernor mana dina stjernor
 Att slockna under ögonlockens moln,
 Och hvila är de höge gudars gåfva.
 Sof uti ro. Jag vakar ju för dig.

Judith.

Ja, slumra vill jag. Krafter jag behöfver.

Slut på tredje akten.

— x —

FJERDE AKTEN.

Holofernes' läger. Hans tält till venster. I tältet ett bord och en hvit soffa. På tältets vägg hänger ett blankt svärd, synligt för åskådaren. Ahalibama kommer långsamt in på scenen med förvirrad uppsyn och utslaget hår.

Första scen.

Ahalibama, ensam.

Du är ej här? — Min herrskare, hvar är du?
 Du, som mig döda skall, hvar dväljes du?
 Jag kommer ju till dig att söka döden.
 Hvar är ditt stål? — Jag fruktar dig ej mer.
 Här är min barm, — och här mitt brustna hjerta,
 Jag gaf dig båda uti lif och död.
 Min smärta blott och mina afgrundsplågor,
 De blefvo kvar för mig. Tag äfven dem,
 Förr än ditt offer dignar under bördan.

Andra scen.

(Bagoa inkommer oförmärkt och lyssnar.)

Då jag var liten, — såg, hur solen sken
 I Euphrats böljor, såg, hur tusen stjernor
 Sig speglade uti den klara vågen,
 Då sjönk jag till min moders bröst och sade:

Min mor, se huru skön naturen är,
 O, låt mig länge lefva, för att skåda
 Den klara himlen och dess tusen ljus.
 Då gret min mor och sade: O, mitt barn,
 En fara hotar oss, — Nebucadnezar nalkas,
 Och han skall döda, härja och förbränna
 Vårt ädla land. — Vårt sköna Ragau
 Skall bli en ödemark för vilda tigrar,
 Och vi, vi måste fly! — Snart hörde jag,
 Hur sköldar klungo och hur vapen brötos,
 Hur hingstar stampade, och luften genljöd
 Af klagoskri, af jemmer och förtviflan!
 Min sköna jord var full af blod och lik,
 Och alla stjernor på min sköna himmel,
 De hade slocknat. Och jag slets från dig;
 Hvarthän, det vet jag ej, — men sedan dess
 Jag såg dig aldrig mer. Hvar lägger nu
 Ahalibama ner sitt trötta hufvud?

Bagoa (afsides).

Det är mitt barn jag ser! Ah, hvilken Gud
 Har skänkt mig henne åter?

Ahalibama.

Du, min fader,
 Hvar är du, hvar? Du Ragaus stolte furste,
 Du var en konung, du! Jag är din dotter.
 Så säga alla, men de ljuga, ljuga!
 Kom hit och se ditt barn, — kom, se slafvinnan!
 Hon är en vissnad blomma, — är en . . .

(Betäcker ansigtet med händerna.)

Bagoa (afsides).

Mitt arma barn. Skall så jag återse dig!

Ahalibama (något lugnare).

Min moder gaf mig denna amulett;
Hon tog den från sin barm och sade: dotter,
En dylik bär också din arme fader.
Bär den, som han, och lyckan skall dig följa.
O, hvar är lyckan nu?

Bagoa (högt).

Ahalibama!

Hon är dig närmare, än du kan ana.

Ahalibama (häftigt).

Nej, usle slaf! Gif hit din droppe gift,
Och låt mig dricka döden!

Bagoa.

Svaga barn!

Utaf mitt gift du skulle dock ej dö.
Nej, du skall lefva, lefva! Se på mig;
Jag är din far, Ahalibama!

Ahalibama (med hån).

Du?

Du är min far? Det är då sant, o Gudar,
Att blodet, som i mina ådror flyter,
Är blodet af en träl . . .

Bagoa.

Du tvifflar, barn?

Jag är din fader, Ragaus fallne furste.

Se här! (Tager från sitt bröst en amulett och visar den åt Ahalibama.)

Ahalibama.

Ja, det är du! O, rädda mig!

(Kastar sig i Bagoas armar.)

Bagoa.

Ja, du skall räddas, och du hämnas skall;

Det svär jag vid din döda moders aska.

Nu, Holofernes, är det slut med dig,

Ty mogen är min hämd.

Ahalibama (slitande sig ur Bagoas armar.)

Och *min* är mogen.

Bagoa.

Bort härifrån! Han får ej se dig nu,

Din moders mördare.

Ahalibama.

Det var då han?

Ve, ve dig, Holofernes!

Bagoa.

Skynda dig,

Bort härifrån!

Ahalibama.

Farväl, vi träffas snart!

(Omfamnar Bagoa och går.)

Tredje scen.

Bagoa (ensam, framtager en liten flaska).

Jag nalkas nu mitt mål. Härinne döljes
 Ännu ditt dödsqval, dina tusen marter . . .
 Det är en skänk af afgrundens gudinna.
 Det dödar långsamt, men det dödar säkert.
 Ja, Holofernes, sista bågarn töm!
 Mitt vin du prisat, prisa nu min hämd.

Fjerde scen.

Holofernes (går in i tältet och sätter sig). Bagoa (fyller den gyllene bågaren samt räcker den åt Holofernes).

Holofernes.

Fyll bågaren till randen, Bagoa!
 Det är dock skönt att lefva; — icke sant?
 Jag vill, att också du är lycklig, slaf.

Bagoa.

Din blick ger lif, — din blick ger eld och kärlek.
 Det är din gudakraft!

Holofernes.

Du gamle tok.

Vår gud är ögonblickets snabba lust.
 Kan jag uttänja den till seklers mått?
 Det kan jag icke, bryr mig ej derom,
 Men njuta den, förgäta allt och herrska
 I denna droppe lif, — det är gudomligt.

Bagoa.

I dag du vänlig är mot Bagoa;

Jag har en bön.

Holofernes.

Begär, — men våga ej

Af mig begära något lumpet ting.

Du vet, att Holofernes djupt föraktar

En lumpen gifvare af lumpen gåfva.

Bagoa.

Ahalibamas lif.

Holofernes.

Hon måste dö!

Den, hvilken Holofernes engång älskat,

Får ingen, ingen annan älska mer.

Bagoa.

Hvem tager upp den drufva vingårdsmannen

Har pressat ut?

Holofernes.

Slafvinnan måste dö!

Glöm icke Bagoa; när tvenne gånger

Dig Holofernes sagt, att hon skall dö,

Så dör hon.

Bagoa (afsides).

Ha, nu nalkas hämdens timma!

(Ahalibama, som under tiden inkommit och närmat sig tältet, har lyssnat till Holofernes' sista ord. Med utslaget här och förvirrad uppsyn störtar hon in i Holofernes' tält.)

Femte scen.

Ahalibama, de förra.

Holofernes (uppspringande).

Vid Baal, — hvad vågar denna djerfva qvinna!

Ahalibama (lugnt).

Den, som skall dö, har intet mer att frukta!

Holofernes (sätter sig leende).

Så låt mig höra dina klagovisor;
Sjung ut, Ahalibama! — Du mig hatar,
Är det ej så?

Ahalibama.

Jag skulle hata dig!

Man hatar endast den, man engång älskat.
Föraktat har jag dig, föraktat, hör du,
Ifrån den stund du ryckt mig från min rot,
Förbannat dig ifrån det ögonblick
Du stal från mig mitt lugn, min samvetsfrid.
Och än en gång vill jag förbanna dig,
Förr än du stöter dolken i mitt hjerta! . . .
Må hvarje grässtrå, som din fot förtrampar,
Förtorkas under dina fötter! — Må den källa,
Hvarur du släcka vill din törst, förtorka, —
Det bröd, du äter, varda gift, — och luften,
Som du inandas, bli till pest förvandlad,
Att nattens rofdjur, som engång dig sluka,
Må dö af giftet i ditt usla blod.

Dö hatad, dö förbannad, att ditt namn
Må nämnas som en skamfläck uppå jorden!

Holofernes (lugn och leende).

Din sång är vacker, — sjung Ahalibama!
Du har dock älskat mig.

Ahalibama.

Dig! aldrig! aldrig!

Jag hycklat kärlek. Och med denna dolk (Rycker fram
dolken.)

Jag aftvår fläcken af de falska kyssar,
Som du på mina svaga läppar tryckt.

Holofernes (med samma lugn).

Med vällust hör jag nu för första gången

Den ljufva sången af ett bittert hat.

Jag vore frestad, min Ahalibama,

Att älska dig ånyo! (Rusar häftigt upp och öppnar bröstet.)

Hvar är stålet?

Hugg djupt, men säkert, ty jag svär vid Baal,

Att, om du felar, — du mig älskat har!

(Ahalibama fattar dolken, men faller den, i samma ögonblick hon vill göra
hugget, och faller afdånad till golvet. Bagoa fattar dolken och gömmer
den. Holofernes betraktar ett ögonblick stum den afdånade.)

En man som jag dör ej för qvinnohand!

Ej mensklig makt förmår att krossa gudar! (Till Bagoa.)

Tag henne, Bagoa! Hon tillhör dig!

Ty för det mod hon visat, må hon lefva.

En glädjefest skall du i dag tillreda. —

För qvinnan bort! (Går.)

Sjette scen.

Bagoa, Ahalibama.

Bagoa.

Ahalibama, vakna!

Han borta är, — hos dig din fader är,
Och du är fri.

Ahalibama.

Hvar är jag, hvar? O, säg mig,
Är jag ej död ännu? Jag såg dock bödeln,
Som hänryckt log åt mina bittra qual.

Bagoa.

Du lefver! — skynda dig, — bort härifrån!

Ahalibama.

Hvarthän på jorden kan jag fly mig sjelf?

Bagoa.

Kom, bödeln återvänder; löften brytas.

Ahalibama.

För bort mig, bort, ifrån hans åsyn bort!
Hvart? Lika godt. Till hvad? Det gör mig lika,
Blott icke han . . .

(De aflägsna sig.)

Sjunde scen.

Saphan, krigare.

En krigare.

Den stackars karln ser fasligt snopen ut.
Han lurad blef.

En annan.

Ja, hvem blef icke lurad?

Den förste (till Saphan).

Slå sorgen bort! Se här, låt gå en sikel!

Nåå, kasta vi?

Den andre.

Om Holofernes anar,

Att du är kär, — han hänger dig på fläcken.

Saphan.

Så må han hänga mig. — Hans fursteord

Jag fick!

Den förste.

En furste lofvar, hvad han vill,

Och håller, hvad han vill.

Den andre.

Ahalibama

Var lycklig nog. Hon är hos Bagoa.

Den förste.

Och efter några dar skall Judith vandra

Från Holofernes tält —

En krigare.

Till mig!

En annan.

Till mig!

Alla.

Till mig! till mig!

Åttonde scen.

Bagoa (inkommer häftigt), de förre.

Bagoa.

Är allt i ordning? Holofernes kommer!
I dag det blir en fest för Astaroth.
Det bästa vin, som Bagoa har kvar,
Han ger i dag till pris åt eder alla.
Så Holofernes vill!

En krigare.

Vill Holofernes,

Stå våra halsar till hans nådes tjänst
Hur helst hon önskar. Hit med bägare!

(Hastigt framställas af tjänare bord och krukor med vin. Bagoa ordnar Holofernes' tält).

Nionde scen.

Holofernes, Judith, Abra, de förre.

Holofernes mötes af Bagoa med bägaren. Alla taga sina bägare, utom Saphan.

Alla (utom Saphan).

Din välgång, Holofernes!

Holofernes.

Dricken, vänner!

I dag är fest för kärlekens gudinna,
För Astaroth. Må alla prisa henne
Som Holofernes gör, — ty han är lycklig!

(Afsides.) En furstekrona vill jag skänka bort

För hvarje lock på Judiths stolta panna,
 Och tusen perlor för hvarenda blick,
 Som strålande af kärlek hon mig gifver.
 (Högt.) Nu tömmen bågaren till sista droppen
 För krigarns' byte och för segerns lön,
 Den skönsta qvinna jorden ännu bar!

Saphan (till Judith).

Dig vare Astaroth beständigt huld!

(Alla närma sig Judith, buga sig, och tömma sina bågare. Judith dricker
 ur Holofernes' bågare.)

Abra (afsides).

Hon dricker

Ur kärll, besmittadt utaf hednamun!

Judith.

För första gången i mitt lif jag druckit
 Så herrligt vin! Också för första gången
 Så sköna män jag skådat. Holofernes!
 Om alla dina krigsmän likna dessa,
 Så är din här den skönaste på jorden.
 Jag tömmer bågaren för eder välgång
 Och för Jerusalem, der snart vi träffas,
 Ty dit jag eder föra vill. (Hon dricker. Alla dricka.)

Holofernes.

O, Judith!

Du blir mitt sista, skönsta segerbyte.
 Räck mig min bågare, och dricken alla!
 Sjung Saphan, sjung en munter visa.

Saphan (afsidet).

Han vill att ödlan, trampad af hans fot,
Skall sjunga glädjesånger.

Holofernes (kallt).

Sjung, trumpet!

Saphan.

Dryckesvisa.

Tappre krigare,
Töm din bägare!
Drick, låt vinet berusa ditt sinne!
Drick, låt ditt vin i strömmar rinna,
Drick för din sköna herrskarinna!
Ha, Holofernes, må i din bägare
Gudarne gjuta gift och förderf!

Alla.

Väl galadt, väderhane! Vacker sång!

(Alla dricka med honom.)

Judith (till Saphan).

Min tappre krigare, jag tackar dig!

Saphan (afsidet).

Det fattades att hon mig säger tack.

Holofernes (afsidet till Bagoa).

Jag läser något uti Saphans öga,
Som gör, att han ej bör se dagen gry.

Bagoa (afsidet till Holofernes).

Hans lif skall slockna, förrän solen tänds.

Holofernes (afsidet).

Nu till mitt tält. Judinnan följer mig.
Den fot, som träder sen mitt tält för nära,
Skall icke trampa jordens grönska mer.

Bagoa.

Var trygg, min herrskare! På hundra famnar
Skall ingen krigare ditt tält sig närma.
Dessutom äro alla vinets slafvar
Till morgonstunden.

Holofernes.

Gå, du ock, din väg!
Min trogne Bagoa, — gå nu till hvila!

Bagoa.

Jag tackar dig; jag bär ett Ararat
På ögonlocken.

(Går in i tältet och ställer vin och bägare på bordet.)

Holofernes (högt).

Ännu en bägare!

Töm den, att natten må bli lång och lycklig!

(De dricka.)

Abra (afsidet till Judith).

Skall jag i natt

Judith.

Ja, kom med tysta fjät!

(Abra går.)

Bagoa (från tältet).

Min herrskare, dig väntar nattens skugga,
Se, töcken lägga sig kring Libanon,
Och Karmel står i moln.

Alla (rusiga).

Hit mera vin!

(Holofernes och Judith gå in i tältet.)

Bagoa (utkommer från tältet).

Hvad grubblar Saphan? Må gudarne
Förunna dig att länge njuta lifvet.

Saphan.

Pest i din ettertunga! (Afsides.) Hon är hans!

Bagoa.

Nu, tappre vänner, sista bågarn går.
I botten för Jerusalems förstöring!

Judith (i tältet).

Ja, för Jerusalem! Drink, Holofernes!

Holofernes.

Och vore det ett haf af smälthett guld,
Jag dricker det för dig. (De dricka.)

Bagoa (till krigarne).

Nu bort! Vår herrskare har strängt befalt,
Att hvarje fot, som innan solens uppgång

Sig närmar till hans tält på hundra famnar
Skall icke mera trampa jordens grönska.

(De aflägsna sig rusiga. Saphan vill återvända, men föres bort
af Bagoa).

Tionde scen.

Holofernes, Judith.

Holofernes.

Hvad du är skön! Hvarför är du så skön?
Har du sett Babel brinna?

Judith.

Nej, min furste!

Holofernes.

Jag har sett Babel brinna. Det var natt
Och svarta moln. På engång flammade
I hjertat af den verldsberömda staden
Assyriens facklor. Himmelshöga lågan
Slog ut emot den stjernelösa natten
Ur jättestora, störtande palats,
Och Euphrath färgades så purpurröd,
Som dina kinder . . . Det är likväl något
Uti din blick, som liknar återskenet
Af Babels brand.

Judith.

Min höge herre skämtar
Med sin slafvinnas ringhet.

Holofernes.

Något är det

I dessa blickars bottenlösa djup,
Som kunde komma män att darra. Jag,
Jag älskar dig dess mer, ju mer der är
Uti ditt väsen något, på en gång
Oändligt ljuft, förfärligt fruktansvärdt.

Judith.

Det är en hjeltes lust att älska faran,
Och du, du älskar så det fruktansvärda,
Att du det söker i en blommas doft.
Nej, mycket större är ditt hjeltemod,
Än Judiths skönhet. Men, den arma dufvan
Hon tjasas af den starke, som förlamar
Den han vill sönderslita. Aldrig gaf jag
Mitt hjerta förr åt någon man. Men du,
Hvem är den gud, som gjorde dig så stolt,
Så hjeltestor, att sjelfva marmorn smälter
För dina blickars glöd?

Holofernes.

Blixt i ditt öga!

Säg om de orden!

Judith.

Herre, Moses' lag

Förbjuder oss att med det minsta finger
Vidröra det en hednings hand berört,
Och jag, judinnan, dricker drufvans saft
Ur samma bågare, som du!

Holofernes.

Drick, Judith!

En droppe för de bleka, tysta offren
 Af mina villor! Och en annan droppe
 Drick för den enda qvinna, som förstätt
 Att tämja en förstörande vulkan!
 Om du är min, — om jag är din, — likgodt!
 Vi båda skola gå att kufva verlden.
 Eld af min eld! Kraft af min kraft! Först nu,
 När två verldsflammor vuxit till en enda,
 Vet Holofernes klart sin banas mål.
 Vi båda skola gå att störta narren,
 Som kallar sig en gud i Ninive,
 Och resa på ruinen af hans tron
 Verldsherraväldet öfver alla folk.
 Den starka viljan är allena Gud,
 Och verlden har till denna dag ej skådat
 Två starka andar, såsom du och jag.
 Min drottning, myriader böja knä
 För dig!

Judith (kysser honom).

Min konung, alla jordens riken
 Nedfalla för din thron!

(Abra har med en säck på armen under dialogen visat sig i fonden och lyssnat till de sista orden. Scenen förmörkas.)

Elfte scen.

Abra, de förre.

Abra (afsides).

Det var en dödens kyss hon honom gaf!

Judith.

Drick, Holofernes, drick! — och slumra sen
Till herraväldet öfver världen.

Holofernes (dricker och lägger sitt hufvud på Judiths knä).

Ditt vin berusar mig. Sjung om vår kärlek!
Sjung, Judith . . . sjung . . . ty bort . . . till andra . . .
rymder . . .

Jag flykta . . . vill . . . med sista . . . sista ljudet . . .
Af . . . dina . . . kärleks . . . toner . . .

(Somnar.)

Judith.

Slummersång.

Brusande våg, stormande sjö,
Böljor, som rasa, tystna och dö.
Slumra hjerta, slumra stilla,
Slumra i lugn och frid,
Somna sakta, kärleken vakar,
Somna från storm och strid.
Glöm vid drömmens stilla barm;
Lifvets sorger och dess harm
Slumra stilla, Judith hos dig vakar.

(Judith lägger sakta Holofernes' hufvud på soffdynan och kommer ut från tältet till Abra. Mörkret tilltager.)

Recit. och Duo.

Judith.

O, ve mig, Abra, ve mig!
O, Abra, jag är svag, o, låt oss skynda hän!

Abra.

Du tvekar, Judith, kinden bleknar,
 Jag likväl hemtat, hvad du begärt;
 Se här är säcken, den skall fyllas.
 Ditt hjerta bäfvar, din arm är svag,
 I dag är hämdens, är dödens dag.
 Betänk, o Judith, att Israels trogna bröder
 Af qual försmäkta, o, mitt hjerta blöder;
 Var stark, o Judith, rädda Israels barn.

Judith.

O, Abra, ve mig, han får ej dö.
 Mitt hjerta bäfvar, min arm är svag;
 I dag är hämdens, är dödens dag.
 Jag kan ej rädda Israels trogna bröder,
 Min hand har domnat och mitt hjerta blöder.

Judith (talar).

Han sofver, Abra, — sofver lugnt och stilla,
 Som hafvets bölja vid en blommig strand.

Abra.

Du tvekar, Judith! Dina händer darra.

Judith.

O Abra, ser du detta sköna hufvud,
 Som aldrig böjt sig för ett menskligt väsen,
 Hur lugnt det hvilar!

Abra.

Hvarför gick du hit?
 I Herrans tempel beder man för dig.

Nu, då det gäller Israels lif och död,
 Betänk, hvad denna hedning ondt har stiftat,
 Hans usla lif . . . hans nidingsdåd . . . hans laster . . .
 Hans hotelser att Herrans tempel störta.
 Gif honom döden! — Han är döden värd.

Judith.

O Abra, Abra, — är ej detta hjerta
 Ett qvinnohjerta? Se, hur skön han är!
 Se detta löje på hans friska läppar!
 Skall jag från dessa drömda fröjder rycka
 Hans själ till . . . Abra, nej, begär ej det!
 Det finnes ej en själ, så full af synd,
 Att ej hon renas kan och blifva salig
 Af kärleks makt.

Abra.

Hjelp, fader Abraham!

Hon för en hednings kärlek glömmet allt:
 Sitt folk, sin Gud och sina fäders tro!
 Må himlen öppna sig!!

(En chör af judar och judinnor höres på afstånd.)

Chör (Se pag. 28).

Judith (som åhört sången).

Hvad var det, Abra?

Abra.

Nu blåser vinden från Bethulia
 Och för till oss i nattens tystnad ljud

Af våra landsmäns bön. Men Judith tvekar!
Hon tvekar, ty hon älskar deras bödel.

Judith.

Det måste ske!
(Hon instörtar i tältet, hvars förhänge faller.)

Abra (ensam).

När hon var litet barn
Och såg en dufva dö för offerknifven,
Då föll hon mig om halsen, gret och sade:
Hur blef den hvita dufvan nu så röd?
Jag sade: det är blod! Då gret hon åter
Och sade: Abra, jag vill ej se blod!
Mitt barn, sad' jag: det är till Herrans ära.
Ack, sade hon, jag är så rädd att smutsa
Min hvita klädning med det stygga blodet.
Och nu . . . hjälp, himmel! Hvad sker nu derinne?

Judith (utkommer från tältet med det
blodiga svärdet, med half röst).

Det är förbi! Jag dödat honom!
(Sjunker vanmäktig ned.)

Abra.

Mitt barn, mitt barn, hvad är det, som du gjort?

Judith.

Det löfte, som jag gaf åt Israels gud,
Har jag fullbordat.

(Abra närmar sig tältets dörr, men fasar tillbaka.)

Abra.

Hur hans ögon stirra!

Kom, låt oss fly!

Judith.

Nej, gå, min goda Abra,

Och lägg den dödes hufvud i din säck.

Jag kan det icke.

Abra.

Jag? Skall jag gå dit?

Förr vill jag sticka in min bara hand

I tjugu skorpioners bo.

Judith.

Du vill ej?

Så måste jag, som mördad Döde man,

Din hämd begynner!

(Rycker säcken af Abra, — störtar in i tältet och utkommer derifrån
med säcken fylld af Holofernes' hufvud.)

Här Abra, tag! Nu till Bethulia!

(De skynda hastigt derifrån.)

Slut på sjunde tablån.

Åttonde Tablån.

Bethulia. Samma tempel som i 2:dra Akten och samma dekorationer.
Daggryning.

Första scen.

Judar och judinner (i templet), Achior (på scenen).

Chör (i templet).

Himmelens fader, hör våra böner etc. (Se pag. 28).

Achior.

De bedja till sin gud, de lycklige,
Som ha en gud. Till hvem skall jag då bedja?
Jag har förbannat mina egna gudar,
Och Israels gud ej känner Achior.

Andra scen.

(En qvinna utkommer från templet med ett barn på armen).

Achior, qvinnan.

Qvinnan.

En droppe vatten! Se, mitt barn försmäktar!
En droppe vatten! Fins ej någon här,
Som köper en slafvinna? . . . Du, som står der
Så känslolös, du är ej törstig, du!
Välan, så köp mig! Det är billigt pris,
Jag kostar ju en droppe vatten blott!
Se, jag är ung och stark, ej heller ful.
Jag gör dig nytta, jag kan vrida qvarnen
Och sopa golfvet jag skall icke äta
Mer än en handfull majs om dagen. Köp mig!
En droppe, blott en droppe för mitt barn!

Achior.

Du har din Gud! Han hjelpe dig

Qvinnan.

Min Gud,

Han lefver icke mer, ty om han lefde,
Så skulle ej mitt barn dö i min famn.

(Ilar bort.)

Tredje scen.

Judarne utkomma ur templet i botdrägt, sorgsne och nedslagne.

Osias, Achior, judar och judinnor.

Osias (till folket).

Håll, biden än ett ögonblick! Ännu
Har solen ej gått upp, och inför Herren
Är en minut jemngod med tusen år.

En jude.

I dag är femte dagen!

En annan.

Femte dagen!

Den förste.

Hör du det, falske gudars falske prest?
I dag går löftet ut. I dag skall du
Med oss nedfalla för Assyriens Baal.
Kom, låt oss gå att öppna stadens portar!

Osias.

Gån! — men ej förr än solen runnit upp.
Jag stannar här att dö i Herrans tempel.

Achior (för sig).

En sällsam ande kommer öfver mig,
En okänd makt min tunga rör. (Högt.) Hör mig,

(Med förändrad röst.)

Du folk af Israel! Din Gud har sändt mig. —
Förnim hans ord! — Det är ej jag, som talar.
Så säger Herren: Svårt har detta folk

Försyndat sig i otro emot mig,
 Men för de två rättfärdige, som tro,
 När alla tvifla, vill jag lyfta oket
 Från deras hjessa, lägga ned den starke
 För deras fötter, låta honung drypa
 Ur hälleberg och sända spenabarnen
 Att dia lejon än i denna dag

(Uppvaknar som ur en dröm.)

Hvar är jag? Hvem var det, som talade?
 Hvad har jag sagt?

Andre juden.

Det är en galen hedning.

Röst ur hopen.

Så stena honom! Han har hädat Gud.

Flere röster.

Ja stena honom! Stena, stena honom!

(De omringa honom, några lyfta stenar.)

Osias (ställande sig framför Achior).

Tillbaka! Första stenen träffar mig.

Fjerde scen.

En bågskytt, de förre.

Skytten.

Två qvinnor närma sig till stadens portar;
 En liknar Judith och den andra Abra.

(Solen går upp.)

Osias.

Nu uppgår solen öfver Juda land,
Och Han, som låter nattens mörker vika,
Kan ock från våra skuldror lyfta oket.
Låt oss förbida Judith!

Achior.

Sådan tro
Har jag ej skådat förr. Osias, Herren
Har rört mitt hjerta. Jag bekänner honom
Som ende Gud. Invig mig till din tro!

Osias.

Så var från denna stund Israelit!

Femte scen.

Judith, Abra, judar, de förre.

Judith (knäfaller midt på scenen).

Lof, pris och ära vare Israels Gud,
Som kan den starkes bågar sönderbryta
Och blodig rustning bränna upp i eld!

(Till folket, pekande på Abras säck.)

Här är det stolta hufvud, som så nyss
Från Holofernes' skuldra såg med hot
Bethulia an. Det har ej mer en arm
Att döda ens den minsta fältets myra.
Ett hufvud utan kropp är Holofernes,
Och kropp förutan hufvud är hans här.

Förste juden (skådar in i säcken).

Det är han sjelf!

Den andre (likaså).

Ja, Holofernes är det!

Högt lefve Judith!

Alla.

Lefve, lefve Judith!

Judith.

Gån, fästen skyndsamt detta hjeltehufvud

Uppå en lans; det ställen ut vid muren,

Att de Assyrer må det se med skräck!

Och sedan ut, ut allt hvad ande har!

Slån portarne å gafvel! Hvarje pilt

Må gripa svärd och hvarje qvinna stenar,

Att falla öfver hedningarnes här!

En pilt skall jaga tusende. En qvinna

Skall krossa tiotusen. Nu är dagen,

När allt till fota faller för Guds makt.

Osias.

Som hon har sagt, så gören! Tiden hastar.

Gån ut! Med eder vare Gideons Gud.

Alla.

Hit vapen! Vapen! Ut! (De skynda ut.)

Sjette scen.

Judith, Abra, Achior, Osias.

Judith.

Nu är det sagdt.

Min hand är blodig och mitt hjerta bäfvar.

Hvad har jag gjort? (Stum paus.)

Osias, kom ej när mig!

Min hand, min hand är fläckad utaf blod,
Och alla svala böljor i Jordan
Förmå ej tvätta dessa fläckar bort.

Osias.

Ett redskap är du för den Högstes makt,
En offerdufva på hans altare,
Och blöda skall du af det dubbla sår,
Som svärdet gaf din fiende och dig;
Men Israel skall lefva! Segergladt
Skall Juda kämpa för sin stora framtid.
Hvad frågar stormen efter bräckta blommor,
När han går fram att rensa världens luft.
Förblöd, allenast Herrens vilja sker!

Achior (till Judith).

Säg, har du sett mitt barn, Ahalibama?

Judith.

Hon lefver!

Sjunde scen.

Bågskyttar inkomma med Bagoa och Ahalibama.

Bagoa, Ahalibama, bågskyttar, de förre.

Achior.

Hon är här! — Jag har dig åter!

Ahalibama.

Min dyre, dyre fader!

En bågskytt (pekande på Bagoa).

Denne hedning

Har utan vapen villigt gifvit sig.

Assyrierne flykta och förföljas.

Osias.

Tag fången i förvar!

Ahalibama (till Achior).

Han räddat har mitt lif!

Achior (till Osias).

Förskona honom!

Osias.

Fången är ej min.

Hvi har du icke flytt med dina bröder?

Bagoa.

Då Holofernes' blod jag flyta såg,

Tog jag Ahalibama i min famn

Och skyndade igenom krigarhopen,

Som sökte mörderskan.

Judith.

Förskona honom!

Han har förrådt sin herre liksom jag.

Hans dom är derföre min dom också.

Achior.

Hvem är du då?

Bagoa.

Ahalibamas far!

Achior och Osias.

Ahalibamas far!

Bagoa.

Ja, Ragaus furste!

Då konung Arphaxad vid Ragau blef slagen
Och Holofernes segrat, stal den grymme
Min unga maka och lät döda henne.
Mitt barn försvann, jag trodde henne död.

Achior.

Ahalibama blef mig anförtrord
Utaf en krigare ifrån Hydaspes,
Som räddat henne under stridens larm
Och dog hos mig af sina svåra sår.
Sjelf var jag barnlös, och med glädje tog jag
Emot den vackra gåfvan.

Bagoa.

Ädle man,

Mitt barn du älskat. Mätte gudarne
Derför belöna dig. Jag kan det ej.

Achior.

Jag tror ej mer på dem, — — blott på den Ende!

Ahalibama.

Bed honom då, min dyre fosterfar,
Förlåta synderskan Ahalibama.

Judith (afsidet).

Och äfven mig!

Bagoa.

För mig till edert tempel!

Min boja fallen är, och jag är fri.
Och denna frihet gaf mig eder Gud.

Achior.

Farväl, Ahalibama, du min glädje!
Jag skiljs från dig, dock nu ej mer för evigt.

Åttonde scen.

Flere krigare, qvinnor, de förre.

En bågskytt.

I vild förtviflan fienden har flyktat
Och lemnat oss till byte lägrets skatter,
Med deras afgud utaf guld och perlor.

Osias.

Förföljas skola de till landets gränser!
Och nu till Herrans tempel. Prasad vare
Vår Herre Zebaoth i evighet!

Alla gå in i templet utom Judith, Ahalibama, Achior och Bagoa.

De tre senare stanna vid templets dörr.

Judith (ensam).

Hör, hur de jubla! Segerropen dåna!
Nu stormar Juda ut, som hafvets våg
Ur bräckta dammar. Blott en enda sörjer:
Ett brustet hjerta, en förvissnad hand.
Ja, segra Israel! Blott jag skall falla:
Jag älskat Holofernes, och jag dödat
Den, som jag älskat

Slut på sista akten.



6000070448



Göteborgs universitetsbibliotek

Uti **G. W. EDLUNDS** bokhandel i Helsingfors
samt hos öfriga bokhandlare i landet finnes
att tillgå:

Det nya systemet. Skådespel i 5 handlingar af Björnstjerne
Björnson. Öfversättning af F. Berndtson. 2 *Fmy.* 50 *pt.*

Shakspeare's Dramatiska arbeten efter Carl Aug. Hag-
bergs öfversättning, med hänsyn till den sceniska fram-
ställningen och för läsning i hemmet bearbetad af Wilh.
Bolin. Illustrerad praktupplaga med öfver 600 illustra-
tioner af Sir John Gilbert. Häft. I. Romeo och Julia.
II. Hamlet. III. Othello. IV. Macbeth (fortsättning
följer). Subskriptionspriset 1 *Fmy.* 50 *pt.* häftet. Lösa
numror säljas å 2 *Fmy.* 25 *pt.*

Kungarne på Salamis. Tragedi i fem akter af Johan Lud-
vig Runeberg. 4 *Fmy.*

Kan ej. Familjemålning i två akter af Johan Ludvig Rune-
berg. Hft. 1 *Fmy.* 50 *pt.* Eleg. inb. 2 *Fmy.* 50 *pt.*

Erik Fleming. Skådespel i fem akter med 2 tablåer, af
Karl Robert Malmström. 2 *Fmy.* 50 *pt.*

Daniel Hjort. Sorgespel i fem akter med fyra tablåer af
Josef Julius Wecksell. 3 *Fmy.*

Klubbhöfdingen. Skådespel i fem akter af Gabriel Lagus.
2 *Fmy.*

Ur lifvets strid. Skådespel i fem akter af F. Berndtson.
2 *Fmy.*

De tre gåtorna. Nyårssaga med sång och melodramer i en
akt af F. Berndtson. Musiken af Aug. Meissner. 1 *Fmy.*

Tiden teaterdirektör. Nyårsskämt med sång i en akt af
F. Berndtson. 1 *Fmy.*

Dramatiska studier och kritiker af F. Berndtson. 6 *Fmy.*

Ett Dockhem. Skådespel i tre akter af Henrik Ibsen. 1 *Fmy.*

Lilla kusin från Kuusamo. Lustspel i en akt. 35 *pt.*

Små häften angående litteratur och konst, utgifna af Fredr.
Cygnaeus. 1—3 hft. 3 *Fmy.* 25 *pt.*

Helsingfors i Juni 1880.

G. W. EDLUNDS Förlagsexpedition.